

Detský sluch

Sprievodca pre rodičov

A Sonova brand

PHONAK
life is on

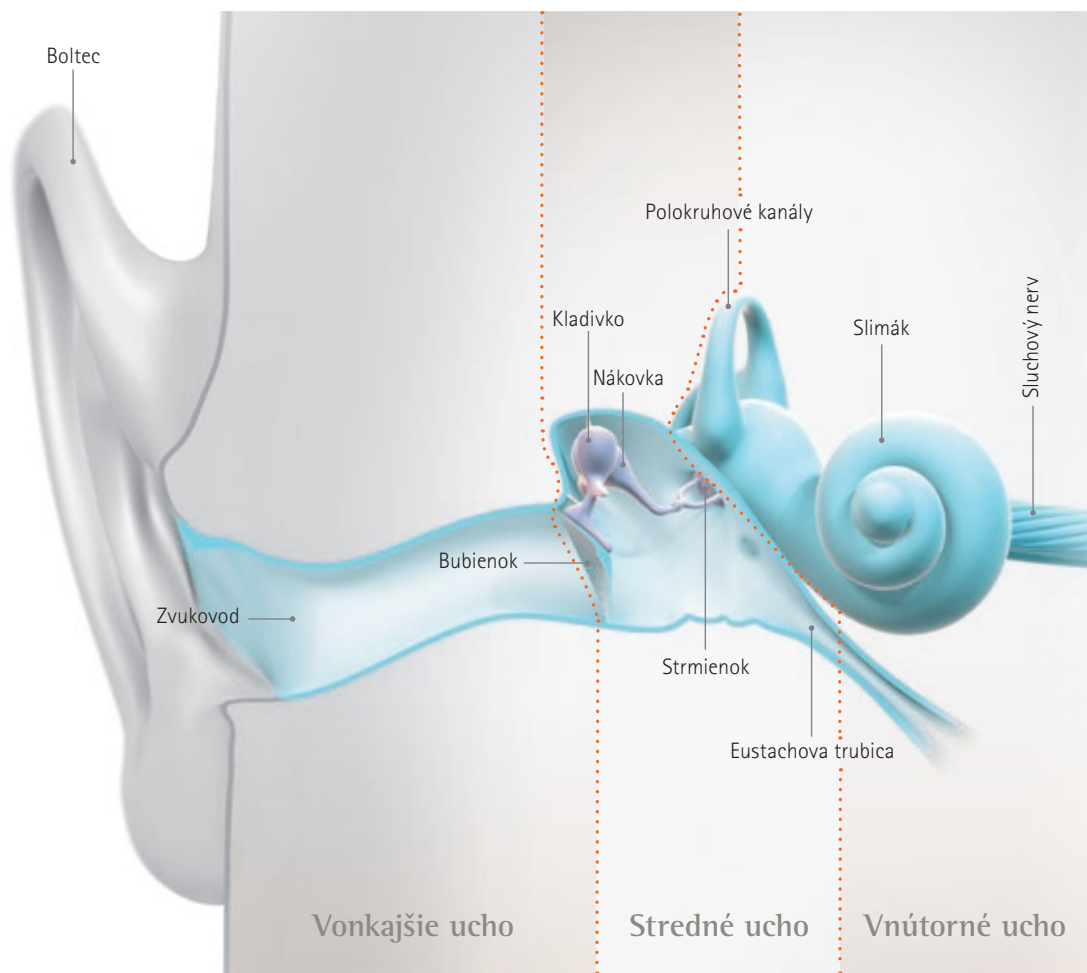
Tvoríme budúcnosť

Deti sú naša budúcnosť. Ak im sprístupníme svet plný zvukov, pomôžeme im rozvíjať posluchové zručnosti, ktoré potrebujú k tomu, aby si vybudovali vlastnú budúcnosť.

Vo Phonaku chápeme posluchové potreby detí a ako dôležité je im poskytnúť dostatočný prístup ku všetkým zvukom, ktoré nás obklopujú. Na základe viac ako 40-ročnej praxe a úzkej spolupráci s poprednými špecialistami z odboru pediatrie, sluchovej starostlivosti a pedagogiky Phonak stále s odhodlaním vytvára inovatívne riešenia pre naše budúce generácie.

Poskytovanie kvalitných posluchového riešení deťom od ranného veku je potrebné k rozvoju ich rečových, jazykových, komunikačných a sociálnych zručností. Informácie v tejto brožúre Vám ako rodičovi pomôžu lepšie pochopiť sluch Vášho dieťaťa a milníky v jeho rečovom a jazykovom vývoji.

Ako funguje sluch

Ľudské ucho má tri hlavné časti: vonkajšie ucho, stredné ucho a vnútorné ucho.

Vonkajšie ucho

Ide o časť ucha, ktorú vidíme po stranách hlavy a nazýva sa boltec. Pretože ho tvorí chrupavka, je pružný, zachytáva zvuk a smeruje ho ďalej do zvukovodu. Zvukovod zvukové vlny zosiluje a vedie ich smerom k bubienku.

Stredné ucho

Ide o priestor za bubienkom tvorený tromi malými kostičkami, ktoré sa nazývajú sluchové kostičky. Tieto kostičky, kladivko (malleus), nákovka (incus) a strmienok (stapes) vibrujú, zosilujú pohyby bubienka a prenášajú ho do vnútorného ucha.

Vnútorné ucho

Tvorí ho slimák, vlastný zmyslový orgán sluchu. Dutiny slimáka vyplňuje tekutina, ktorá spôsobuje zmeny drobným útvarom nazývané vláskové bunky. Pohyb vláskových buniek vysiela elektrické signály z vnútorného ucha sluchovým nervom do mozgu, kde sú spracované ako „zvuky“, ktoré počujeme.

Ako sa učíme počuť a počúvať

Citlivosť novorodenca ku vnímaniu zvukov je rovnaká ako u dospelého človeka, ale bábätká sa musia naučiť svoj sluch používať a položiť tak základy pre rozvoj komunikácie.

Lokalizácia

Jedna zo sluchových zručností, ktorú môžete u svojho bábätká pozorovať najskôr a najľahšie je lokalizácia – schopnosť určiť, odkiaľ zvuk prichádza. Pretože počujeme dvomi ušami (binaurálne), môžeme zvuky lokalizovať s veľkou presnosťou.

Pozorovanie schopnosti lokalizácie u Vášho dieťaťa

Všeobecne sa novorodenec pohne alebo doširoka otvorí oči, ak započuje hlasitý zvuk. Ide o tzv. Moorov reflex a malo by ho vyvolať mnoho hlasných zvukov. Keď je Vášmu dieťaťu približne päť alebo šesť mesiacov, môžete lepšie pozorovať skutočnú schopnosť lokalizácie – vydávajte tiché zvuky za svojim dieťaťom alebo vedľa neho, keď sa pozerá pred seba. Jemné zahŕkanie hŕkalkou alebo šepot by mal donútiť Vaše dieťa otočiť sa za zvukom. Je veľmi dôležité sledovať, ako dobre Vaše dieťa reaguje na tiché zvuky (ako je hláska „s“).

Milníky v rečovom a jazykovom vývoji Vášho dieťaťa

9 mesiacov

Dáva najavo, že rozumie jednoduchým slovám, ako „mama“, „tata“, „nie“, „pápá“.

10 mesiacov

Bľabotanie by malo pripomínať reč a malo by dochádzať k viazaniu jednotlivých slabík („da-da-dada“). V tejto dobe sa objavujú prvé rozpoznateľné slová.

1 rok

Vie jedno alebo viac skutočných slov.

18 mesiacov

Rozumie jednoduchým vetám, na požiadanie (bez použitia gest) prinesie známe predmety a ukazuje na časti tela. Jeho aktívna slovná zásoba obsahuje 20 až 50 slov a používa krátke frázy („už nie“, „chod' preč“, „mama dole“).

24 mesiacov

Jeho aktívna slovná zásoba obsahuje aspoň 150 slov, začína používať jednoduché dvojslovné vety. Väčšina zrozumiteľného prejavu by mala byť zrozumiteľná pre dospelých, ktorí s dieťaťom nie sú denne.

3 až 5 rokov

Neustále používa hovorenú reč k vyjadreniu priania, popisu emócií, oznamovaniu informácií a kladeniu otázok. Predškolač by mal rozumieť takmer všetkému, čo sa povie. Aktívna slovná zásoba narastá z 1 000 na 2 000 slov, ktoré spojuje do zložených a zmysluplných viet. Na konci tejto vývojovej fázy by mali byť všetky hlásky zreteľné a zrozumiteľné.

Ak si všimnete, že je Vaše dieťa v porovnaní s vyššie uvedenými milníkmi pozadu o 3 mesiace, odporúčame nechať vyšetriť jeho sluch odborným lekárom/foniatrom.

Príznaky problémov so sluchom

Niekedy dieťa nereaguje, pretože nedáva pozor. Je však potrebné všímať si, či sú nekonzistentné reakcie spôsobené tým, že nepočuje.

Jedným z najvýznamnejších známk straty sluchu je oneskorený vývoj reči a jazyka. K ďalším príznakom toho, že dieťa možno nepočuje normálne patrí:

- Nie je si vedomé, že niekto hovorí mimo jeho dohľad, zvlášť ak má málo rozptýľujúcich vnemov.
- Vystrašený alebo prekvapený pohľad, keď si uvedomí, že bolo povedané jeho meno bez ohľadu na hladinu hluku.
- Sedí blízko televízora, aj keď hlasitosť ostatným rodinným príslušníkom stačí.
- Neprimerané zvyšovanie hlasitosti televízora alebo rádia.
- Nereaguje na hlas v telefóne alebo neustále strieda uši.
- Nereaguje na intenzívne hlasité zvuky.

Rizikové faktory straty sluchu u detí

Novorodenci – narodenie až 28 dní

- Neúspešný screening sluchu novorodenca.
- Rodinná anamnéza dedičnej senzorieurálnej straty sluchu v detstve.
- Infekcia plodu pred narodením, napríklad cytomegalovírus, rubeola, syfilis, herpes alebo toxoplazmóza.
- Deformity postihujúce lebku a tvár.
- Silná novorodenecká žltáčka, ktorá vyžaduje transfúziu.
- Sluchovú sústavu môžu svojimi vedľajšími účinkami poškodiť niektoré liečivé prípravky s obsahom aminoglykosidov (napríklad antibiotiká ako gentamicín) používané opakovane alebo v kombinácii s kľúčovými diuretikami (ototoxické lieky).
- Bakteriálna meningitída.
- Bodové hodnotenie celkového zdravotného stavu (Apgar skóre) v 1. minúte po narodení 0–4 alebo v 5. minúte po narodení 0–6.

- Umelá pľúcna ventilácia po dobu 5 alebo viac dní.
- Nález spojený so syndrómami, o ktorých je známe, že zahŕňajú senzorieurálnu sluchovú stratu.

Kojenci a mladšie batolata – 29 dní až 2 roky

- Obavy ohľadne oneskorenej komunikácie alebo vývoja.
- Bakteriálna meningitída alebo iné infekcie, o ktorých je známe, že spôsobujú senzorieurálnu stratu sluchu.
- Trauma hlavy spojená so stratou vedomia alebo zlomeninou lebečných kostí.
- Zápal stredného ucha s výtokom (tekutina) po dobu 3 mesiacov alebo dlhšie.

Strata sluchu u detí

Strata sluchu u detí môže spôsobiť mnoho rôznych zdravotných problémov alebo chorôb počas tehotenstva, krátko po pôrode alebo v detstve. V niektorých prípadoch môže byť strata sluchu genetická a často nie je známa príčina.

Prevodná strata sluchu

U prevodnej straty sluchu funguje vnútorné ucho normálne, ale postihnuté je vonkajšie alebo stredné ucho, čo bráni zvuku prejsť do vnútorného ucha. Prevodná strata sluchu je mierna až stredná a často liečiteľná.

Vonkajšie zvuky sú tichšie, zatiaľ čo Váš vlastný hlas znie hlasitejšie ako normálne. Nasleduje niekoľko bežných príčin prevodnej straty sluchu:

Ušný maz

Ak dôjde k nahromadeniu mazu v zvukovode, chová sa ako zátka a bráni zvukovým vlnám dopadať na ušný bubienok. Nadmerný maz je možné rozpustiť kvapkami a vypláchnuť alebo ho odstráni lekár či iný odborný personál.

K odstráneniu nahromadeného mazu by sa nikdy nemali používať vatové tyčinky, pretože môžu maz zatlačiť hlbšie do zvukovodu alebo prepichnúť ušný bubienok, ak sa zavedú príliš hlboko.

Zápal stredného ucha

Ide o najbežnejšiu príčinu straty sluchu u detí. Zápal stredného ucha je všeobecný výraz používaný k popisu rôznych ochorení, ktoré postihujú stredné ucho. Minimálne raz prekoná ušnú infekciu viac ako 85% detí.

Zápal stredného ucha má rôzne podoby a príčiny. Najčastejšou príčinou je infekcia nosohltanovej mandle, ktorá je živnou pôdou pre baktérie alebo upchá Eustachovu trubicu, ktorá spája stredné ucho so zadnou časťou nosa (nosohltanom).

Zápaly uší môžu byť tiež následkom zápalu horných dýchacích ciest alebo vystavovaniu sa cigaretového dymu. Dva najbežnejšie typy zápalu stredného ucha sú akútne zápal stredného ucha a zápal stredného ucha s výtokom.

Zápal vonkajšieho ucha „plavecké ucho“

K tomuto bolestivému bakteriálnemu zápalu dochádza, ak zostane zvukovod po kúpaní alebo plávaní mokrý. Zvukovod môže opuchnúť, uzavrieť sa a spôsobiť tak dočasnú stratu sluchu.

Senzorineurálna sluchová strata

Senzorineurálna sluchová strata je spôsobená disfunkciou vnútorného ucha alebo sluchových nervov vedúcich do mozgu a často je vrodená. Môže sa tiež rozvinúť v dôsledku sústavného vystavovania sa hlasitej hudbe alebo hluku či ototoxickým liekom. Tento typ straty môže byť mierny až hlboký a môže postihovať všetky alebo len niektoré frekvenčné pásma.

Senzorineurálna sluchová strata je trvalá a nie je možné ju liečiť liekmi ani chirurgicky. Vo väčšine prípadov je možné osobám s týmto typom sluchovej straty pomôcť načúvacími prístrojmi alebo v niektorých prípadoch kochleárnymi implantátmi.

Zmiešaná sluchová strata

Niekedy nastane kombinácia faktorov, ktoré postihnú vonkajšie ucho alebo stredné ucho a zároveň vnútorné ucho a spôsobí zmiešanú sluchovú stratu, ktorá je kombináciou prevodnej a senzorineurálnej straty sluchu.

Čo robiť, keď si myslíte, že by Vaše dieťa mohlo trpieť stratou sluchu

U sluchu neplatí „všetko alebo nič“. I mierna strata sluchu počas prvých rokov, ktoré sú zásadné pre jazykový a rečový vývoj, môže spôsobiť, že dieťa bude nesprávne vnímať hlásky a to môže viesť k oneskoreniu normálneho komunikačného vývoja. Preto by sa po stanovení diagnózy mala čo najskôr vybrať a nastaviť vhodná posluchová technológia, aby sa Vaše dieťa mohlo čo najskôr tešiť z posluchovej skúsenosti.

Ďalšie informácie o detskom sluchu nájdete na internetových stránkach www.phonak.com/kids.

Podporíme Vašu rodinu

Okrem špecializovaného portfólia posluchového riešeni pre deti Phonak tiež ponúka radu internetových podporných zdrojov.

www.phonak.com/parents-resources

Internetové zdroje na podporu rodičov a ich detí na každom kroku ich posluchovej cesty. Obsahujú sekcie BabyBeats™, Leo's World a Listening Room.

www.phonak.com/classroom-resources

Internetové zdroje, ktoré majú deťom so stratou sluchu pomôcť uspieť v škole a ostatných vzdelávať o strate sluchu.

www.phonak.com/teens

Internetová stránka navrhnutá konkrétne pre teenagerov s témami, ktoré sú pre nich obzvlášť dôležité.

www.hearinglikeme.com

Internetová komunita pre osoby, ktorých život ovplyvňuje strata sluchu. Ľudia z celého sveta tu zdieľajú svoje príbehy, ktoré vzbudzujú nádej v každej situácii týkajúcej sa straty sluchu.

Life is on

Vo Phonaku sme presvedčení, že k prežitiu života naplno je nevyhnutné dobre počuť. Viac ako 70 rokov zostávame verní nášmu poslaniu a vyvíjame priekopnícka posluchová riešenia, ktoré mení ľuďom život k lepšiemu po spoločenskej i emocionálnej stránke. Žite naplno.

www.phonak.com

Distribútor pre Slovenskú republiku:

Artsonic s. r. o.

so sídlom Radlinského 27,

811 07 Bratislava

www.artsonic.sk

www.phonak.sk

sonova
HEAR THE WORLD

